

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje atidaryta fotografo, keliautojo Jono Kaminsko dokumentinės fotografijos paroda „Apie tiesiog žmogų“ (Izraelis ir Palestina).

Su autoriumi kalbėjomės apie kelionės išpūdžius, istorijas ir fotografavimo abiejose teritorijose ypatumus.

Esate panevėžietis. Kas iki šiol jus sieja su mūsų miestu?

Čia gyvenau visą savo vaikystę. Iš pradžių mokiausi Vytauto Mikalausko menų gimnazijoje, vėliau perėjau į Vytauto Žemkalnio. Čia gyvena mano tėvai, giminės, šuo, tad visada smagu sugrįžti į Panevėžį ir prasieiti senais takais.

Fotografas ir keliautojas: kurio visgi daugiau?

Manau, šie dalykai vienas kitam neprieštarauja – tik papildo. Kelionių fotografija man visada buvo artima. Prieš dešimt metų pradėjau aktyviai keliauti, tuo pat metu ir fotografuoti, tačiau ilgai tai buvo tik hobis. Dabar užsiimu ir profesionaliai. Mane visada traukė dokumentinė fotografija. Įdomu stebėti aplinką, žmones, reiškinius. Dažnai stengiuosi būti nematomas ir nereguliuoti fotografuojamo kadro – tik įamžinti tai, kas vyksta. Nors ir ne visada pasiseka – Palestinoje dažnai patraukdavau praeivių dėmesį, tai kartais ir trukdydavo. Kol kas viskas gerai klojasi. Tikiuosi, taip bus ir toliau.

Kaip į kelionių žemėlapi pakliuvo Izraelis ir Palestina?

Ten lankiausi dvi savaites 2023 m. pavasarį. Iki tol nebuvo ten buvęs, be to, iš šiuose kraštuose keliavusių draugų girdėjau nemažai teigiamų atsiliepimų. Kita vertus, žiniasklaidoje visada daug informacijos – norėjosi pačiam nuvažiuoti ir tiesiog pašmirinėti.

Kokie išpūdžiai?

Daug dalykų patiko. Nepaisant įtemptos politinės situacijos, mano atžvilgiu dauguma žmonių buvo draugiški, prireikus padėdavo – tiek Izraelyje, tiek Palestinoje. Nustebino įvairovė – kiekvienas miestas turi savo išskirtinumą ir turtingą istoriją. Palyginti tokioje nedidelėje teritorijoje yra tiek daug paveldo. Tačiau tuo pat metu yra daug įtampos. Dukart Palestinoje vietos paaugliai palaikė šnipu, o gal jiems pasirodžiau kiek įtartinas. Tad kuriam laikui mane sustabdė – kol įsitikino, jog nesu pavojingas. Nabluso mieste naktį įprasta girdėti šūvius. Tai man buvo nemaloni staigmena, o vietiniams – tik kasdienybė.

Norėčiau apsilankyti dar kartą, kadangi Izraelis ir Palestina tikrai gali dar daug parodyti. Pavyzdžiui, norėjau aplankyti Raudonosios jūros regioną, tačiau situacijai pablogėjus planus teko atidėti.

Koki žmogų pamatėte abiejose barikadų pusėse? Kas juos sieja ir skiria?

Abi pusės turi stiprias senas tradicijas ir identitetą, tad ir sutikti žmonės pasižymėdavo išskirtinumu. Izraelis kiek modernesnis, gatvėje praeiviai nedaug skiriasi nuo Vakarų Europos. Tačiau žydų ortodoksai ir kareiviai – neįprastas vaizdas. Palestinos miestai skiriasi labiau. Žmonės turi išskirtinį stilių, tradicinius drabužius, galvos apdangalus.

Pastebėjau, kad abiejų teritorijų gyventojai dažnai tvirtindavo norintys taikos, tačiau liedavo kaltinimus kitai pusei dėl esamų problemų. Ir vienur, ir kitur sutikau draugiškų, nuoširdžių žmonių. Juos dažnai sieja tos pačios vertybės, nori gyventi įprastą, saugų gyvenimą.

Palestinoje žmonės dažnai gatvėje patys paprašydavo, kad nufotografuočiau. O dažniausiai tik atsiklausdavau, ar jie nieko prieš. Bet būta ir nemalonių situacijų, kai reikėdavo pasiaiškinti, ką čia darau. Fotografuodamas pro mečetės langus Ramaloje sukėliau įtarimų vietiniams. Vienas vyrukas pasivijęs klausinėjo, ar nesu šnipas. Parodęs nuotraukas įtarimus išsklaidžiau. Tada tiesiog atsisveikinom ir nuėjom kiekvienas sau. Hebrono mieste sutikau senelį neįgaliojo vežimėlyje. Paklausiau, ar galiu padaryti nuotrauką. Nieko neatsakė, tik pervaziavo į kitą gatvės pusę ir atsisukęs pradėjo pozuoti rodydamas „V“ ženklą priešais kariuomenės postą. Susikalbėti negalėjome, bet, regis, vienas kitą supratome.

Žinoma, kadru turėjote pasidaryti nemažai. Kaip atsirinkote, kuriuos pristatyti parodoje?

Norėjosi parodyti tikrus, nesuvaidintus kadrus, pasakojančius tam tikrą istoriją. Atsižvelgiau ir į kompoziciją, šviesą, žmogaus emociją. Sutikau daug išskirtinių asmenybių, tad atranka buvo sudėtinga.

Ar pasidalintumėte kokios nors nuotraukos istorija?

Šmirinėdamas Betliejaus pabėgėlių stovykloje išgirdau trankią muziką. Pamaniau, vestuvės ar gimtadienis. Tačiau smalsumas nugalėjo. Pasirodo, aikštėje didelis sujudimas, daugybė vėliavų, žmonės signalizuoja iš automobilių, aplinkui laksto vaikai, statoma scena. Kažkoks vaikėzas man pozuoja su vėliava, ant kurios nupieštas kalašnikovo automatas. Pasirodo, iš Izraelio kalėjimo paleido palestiniečius. Anos pusės teroristai čia pasitinkami kaip didvyriai. Pasiklausiu, ar galima fotografuoti. Taip, tik be automobilio numerių. Padarau kelis kadrus,

dėl visa ko parodau kokius. Keliais žodžiais pasikeičiame su vaikinuku neįgaliojo vežimėlyje ir einu lauk. Pasikartoja standartinė situacija: pasiveja paaugliai, klausia, ar esu šnipas, įrodau, kad ne, ir ???.

Kur toliau?

Viena akimi vis žvilgčioju į pigius bilietus ir kryptis, kur dar nebuvo. Turiu daugiau planų nei galimybių juos įgyvendinti. Bet šiemet tikiuosi aplankyti Pietų Afrikos Respubliką, Albaniją, Kosovą.

Į pirmąją šalį bilietus jau turiu – skrisčiau jau kitą savaitę. Tiesa, gali ir nepavykti, mat dar negavau vizos□

Paroda „Apie tiesiog žmogų“ bibliotekoje veiks iki vasario 17 d.

Asta Sarapienė

Komunikacijos specialistė

Get real time update about this post category directly on your device, subscribe now.

[Subscribe](#)